

**ปริมาณและการใช้หนังสือที่จัดหาตามการเสนอแนะของ
อาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีตามสาขาวิชาที่
จัดหาในช่วงปีงบประมาณ พ. ศ. 2546-2549 (ระยะที่ 2)**

**Number and use of books acquired as
recommended by lecturers at Suranaree
University of Technology between fiscal years
2003 and 2006 (Phase II)**

ดวงใจ กาญจนศิลป์ Doungjai Kanjanasilp*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณหนังสือที่จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่จัดหาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 ในแต่ละสาขาวิชาที่อาจารย์สังกัด และเพื่อศึกษาปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่จัดหาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 ในแต่ละสาขาวิชาที่อาจารย์สังกัด ใช้แบบบันทึกข้อมูลนับความถี่ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการวิจัย และ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายด้วยโปรแกรม Microsoft Excel ผลการวิจัยพบว่า 1) อาจารย์ส่วนใหญ่ในทุกสาขาวิชาเสนอแนะให้จัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศมากกว่าหนังสือภาษาไทย ยกเว้นสาขาวิชาศึกษาทั่วไปและสาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่เสนอให้จัดหาหนังสือภาษาไทย มากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ 2) หนังสือภาษาไทยมีการใช้มากกว่าภาษาต่างประเทศ 3) อัตราการใช้โดยเฉลี่ย 6.27 ครั้งต่อเล่ม โดยหนังสือในสาขาวิชาที่มีอัตราการใช้ต่อเล่มมากที่สุด คือ สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม มีอัตราการใช้ 29.03 ครั้งต่อเล่ม รองลงมาคือ สาขาวิชาเคมี มีอัตราการใช้ 17.07 ครั้งต่อเล่ม และสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม มีอัตราการใช้ 11.00 ครั้งต่อเล่ม ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามภาษา พบว่า หนังสือภาษาต่างประเทศ มีอัตราการใช้โดยเฉลี่ย 2.95 ครั้งต่อเล่ม และหนังสือภาษาไทย มีอัตราการใช้โดยเฉลี่ย 18.10 ครั้งต่อเล่ม

Abstract

The purposes of this research were to study quantity of book provided as per recommendations of lecturers in different schools of Suranaree University of Technology (SUT) in 2003-2006 fiscal years, and to study the uses of books provided as per recommendations of lecturers in different schools of SUT in 2003-2006. The research instrument was a data record form of frequency constructed by researchers through the Microsoft Excel program. Research data were analyzed by the descriptive statistics. The research results were found as follows: 1) the recommended books, it was found that books published in foreign language were more recommended by most lecturers of every school than the ones published in Thai. However, except recommendations by lecturers of School of General Education and the School of Occupational Health and Safety which were recommended to provide more books published in Thai than the ones published in foreign language. 2) Total number of book using was found that books published in Thai were more frequently used than the ones published in foreign language. 3) The use rate was 6.27 times per book. It was found that books recommended by lecturers of the School of Environmental Engineering, School of Chemistry and the School of Industrial Engineering were used with the highest use rates i.e. 29.03 time/book, 17.07 times/book and 11.00 times/book, respectively. When considering about language used in books, it was found that books

*

หัวหน้าฝ่ายพัฒนารับราชการสารสนเทศ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

published in foreign language got the highest use rate, 2.95 times/book. As for the books published in Thai, the average use rate was 18.10 times/book.

คำสำคัญ: ปริมาณหนังสือที่จัดหา; การใช้หนังสือ; อาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

Keyword: Number of books acquired; use of books acquired; lecturers at Suranaree University of Technology

บทนำ

จากผลการวิจัยเรื่องปริมาณและการใช้หนังสือที่จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่จัดหาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 ระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณของหนังสือที่จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่จัดหาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 และเพื่อศึกษาปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่จัดหาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 โดยเน้นศึกษาตามหมวดหมู่ทางบรรณารักษศาสตร์ที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีใช้ได้แก่ ระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (LC.-Library of Congress Classification) และระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน (NLM-National Library of Medicine Classification) ผลการวิจัยพบว่า หมวดหมู่ของหนังสือที่จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์มากที่สุด คือ หมวด T (เทคโนโลยี) จำนวน 3,433 เล่ม (ร้อยละ 33.07) รองลงมา คือ หมวด Q (วิทยาศาสตร์) จำนวน 2,590 เล่ม (ร้อยละ 24.95) และหมวด H (สังคมศาสตร์) จำนวน 1,775 เล่ม (ร้อยละ 17.10) ตามลำดับ

สำหรับผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้หนังสือ พบว่า ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2550 มีการใช้หนังสือทั้งหมด จำนวน 65,102 ครั้ง และหนังสือในหมวด T (เทคโนโลยี) มีการใช้มากที่สุด จำนวน 27,547 ครั้ง (ร้อยละ 42.31) รองลงมาคือ หมวด Q (วิทยาศาสตร์) จำนวน 19,936 ครั้ง (ร้อยละ 30.62) และหมวด H (สังคมศาสตร์) จำนวน 8,111 ครั้ง (ร้อยละ 12.46) ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลการจัดหากับการใช้หนังสือ และอัตราการใช้ต่อเล่ม พบว่า มีอัตราการใช้โดยเฉลี่ย 6.27 ครั้งต่อเล่มโดยหนังสือในหมวดที่มีอัตราการใช้ต่อเล่มมากที่สุด คือ หมวด WA (สาธารณสุขศาสตร์) มีอัตราการใช้มากถึง 9.23 ครั้งต่อเล่ม รองลงมาคือ หมวด T (เทคโนโลยี) มีอัตราการใช้ 8.02 ครั้งต่อเล่ม และหมวด Q (วิทยาศาสตร์) มีอัตราการใช้ 7.70 ครั้งต่อเล่ม ตามลำดับ โดยสรุปผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นแนวโน้มการจัดหาและการใช้หนังสือในหมวดหมู่สาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเปิดการเรียนการสอน ซึ่งในการวิจัย เรื่องปริมาณและการใช้หนังสือที่จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีตามสาขาวิชาที่จัดหาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 (ระยะที่ 2) ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในมุมมองเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการโดยเน้นด้านสาขาวิชาของอาจารย์ผู้เสนอให้ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาจัดหาหนังสือนั้น ๆ สังกัดทั้งในเรื่องปริมาณการจัดหาและการใช้ เพื่อให้ทราบว่า อาจารย์ในแต่ละสาขาวิชาเสนอให้ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาจัดหาหนังสือในสาขาวิชาใดบ้าง มีการใช้หนังสือเหล่านั้นอย่างไร

โดยคาดว่าจะนำข้อมูลทั้ง 2 ระยะมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนทางการพัฒนาทรัพยากรของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปริมาณหนังสือที่จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่จัดหาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 ในแต่ละสาขาวิชาที่อาจารย์สังกัด
2. เพื่อศึกษาปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่จัดหาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 ในแต่ละสาขาวิชาที่อาจารย์สังกัด

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ทำการศึกษาเฉพาะหนังสือที่จัดซื้อโดยได้รับการเสนอแนะจากอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีทุกท่านที่ปฏิบัติงาน ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 และเป็นหนังสือที่ห้องสมุดอนุญาตให้ยืมออกได้ผ่านระบบห้องสมุดอัตโนมัติ โดยไม่รวมทรัพยากรสารสนเทศประเภทอื่น

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมุ่งศึกษาเฉพาะหนังสือที่อนุญาตให้ยืมออกนอกห้องสมุดได้ แต่ไม่รวมการใช้หนังสือภายในห้องสมุดและหนังสือที่ผู้ใช้นำไปถ่ายสำเนา การดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ หนังสือที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุดตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลหนังสือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับบันทึกข้อมูลนับความถี่ โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel ประกอบด้วยข้อมูล ดังนี้
 - 3.1 ลำดับที่
 - 3.2 เลขเรียกหนังสือ
 - 3.3 ชื่อผู้แต่ง
 - 3.4 ชื่อเรื่อง
 - 3.5 ปีพิมพ์
 - 3.6 จำนวนเล่ม
 - 3.7 ปีงบประมาณที่จัดซื้อ
 - 3.8 สาขาวิชาของอาจารย์เสนอแนะให้จัดหา
 - 3.9 จำนวนครั้งที่ยืม
4. การรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้รวบรวมข้อมูลใน 2 ส่วน คือ
 - 4.1 รายการหนังสือที่จัดหาและปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 จาก

ฐานข้อมูล HORIZON กรณีหนังสือชื่อเรื่องใดที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุดหลายเล่ม (COPY) ให้ นับ 1 เล่ม เท่ากับ 1 รายการโดยจำแนกเป็น

4.1.1 โมดูล Acquisition และ Cataloging เพื่อดึงข้อมูลที่จัดหาประจำปี งบประมาณในแต่ละสาขาวิชา เพื่อรวบรวมข้อมูลรายการหนังสือที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุดตาม การเสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549

4.1.2 โมดูล OPAC เพื่อสืบค้นข้อมูลรายละเอียดตามบรรณานุกรมของ หนังสือ และจำนวนครั้งของรายการยืมหนังสือแต่ละเล่มที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุดตามการ เสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549

4.2 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในแต่ละปีงบประมาณที่ดำเนินการจัดหา และนำมาแยกข้อมูลตามสาขาวิชาที่อาจารย์ผู้เสนอให้จัดหาสังกัด และภาษาของหนังสือ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งสรุปออกเป็น 3 ส่วน คือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหา หนังสือตามการเสนอแนะของอาจารย์ ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้หนังสือ และผลการ เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหากับการใช้หนังสือ และอัตราการใช้ต่อเล่ม

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหาหนังสือตามการเสนอแนะของ อาจารย์ ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 ศูนย์บรรณสารฯ จัดสรรงบประมาณสำหรับ จัดหาหนังสือให้สาขาวิชาต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 29,279,000 บาท และมีการใช้ไป เป็นเงิน 24,039,981.33 บาท (ร้อยละ 82.11) โดยศูนย์บรรณสารฯ จัดหาหนังสือตามการเสนอแนะของ อาจารย์ จำนวนทั้งสิ้น 10,381 เล่ม จำแนกเป็นภาษาไทย จำนวน 2,269 เล่ม (ร้อยละ 21.86) และภาษาต่างประเทศ จำนวน 8,112 เล่ม (ร้อยละ 78.14) โดยอาจารย์ในทุกสำนักวิชาและทุก สาขาวิชาเสนอแนะให้ศูนย์บรรณสารฯ จัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศมากกว่าหนังสือ ภาษาไทย ยกเว้นสาขาวิชาศึกษาทั่วไปและสาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่เสนอให้ จัดหาหนังสือภาษาไทย จำนวน 492 เล่ม (ร้อยละ 21.68) และ 128 เล่ม (ร้อยละ 5.62) มากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 153 เล่ม (ร้อยละ 1.89) และ 94 เล่ม (ร้อยละ 1.16) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้หนังสือ ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2550 มีการใช้หนังสือทั้งหมด จำนวน 65,102 ครั้ง และหนังสือที่ได้รับการเสนอแนะจาก อาจารย์ในสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศมีการใช้มากที่สุด จำนวน 8,825 ครั้ง (ร้อยละ 13.56) รองลงมาคือ สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม จำนวน 7,692 ครั้ง (ร้อยละ 11.82) และ สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จำนวน 6,828 ครั้ง (ร้อยละ 10.49) ตามลำดับโดยมีการใช้ หนังสือภาษาไทยมากกว่าภาษาต่างประเทศถึงจำนวน 41,221 ครั้ง และเมื่อพิจารณาการใช้ แยกตามภาษา พบว่า สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ มีการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศมาก ที่สุด จำนวน 1,913 ครั้ง (ร้อยละ 8.01) รองลงมาคือ สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล จำนวน 1,873 ครั้ง (ร้อยละ 7.84) และสาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 1,834 ครั้ง (ร้อยละ 7.68) ตามลำดับ สำหรับหนังสือภาษาไทย พบว่า สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการใช้มากที่สุด จำนวน 7,347 ครั้ง (ร้อยละ 17.82) รองลงมาคือ สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม จำนวน 6,929

ครั้ง (ร้อยละ 16.81) และสาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จำนวน 4,915 ครั้ง (ร้อยละ 11.92) ตามลำดับ

3. สรุปผลการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหาหนังสือและอัตราการใช้ต่อเล่ม ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 มีการจัดหาหนังสือทั้งหมด จำนวน 10,381 เล่ม มีการใช้ 65,102 ครั้ง และมีอัตราการใช้โดยเฉลี่ย 6.27 ครั้งต่อเล่ม โดยหนังสือในสาขาวิชาที่มีอัตราการใช้ต่อเล่มมากที่สุด คือ สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม มีอัตราการใช้ 29.03 ครั้งต่อเล่ม รองลงมาคือ สาขาวิชาเคมี มีอัตราการใช้ 17.07 ครั้งต่อเล่ม และสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ มีอัตราการใช้ 11.00 ครั้งต่อเล่ม ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามภาษา พบว่า ศูนย์บรรณสารฯ จัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 8,103 เล่ม มีการใช้ 23,881 ครั้ง และอัตราการใช้โดยเฉลี่ย 2.95 ครั้งต่อเล่ม โดยหนังสือภาษาต่างประเทศในสาขาวิชาที่มีอัตราการใช้ต่อเล่มมากที่สุด คือ สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี มีอัตราการใช้ 6.22 ครั้งต่อเล่ม รองลงมาคือ สาขาวิชาวิศวกรรมเกษตร มีอัตราการใช้ 5.61 ครั้งต่อเล่ม และ สาขาวิชาชีวเคมี มีอัตราการใช้ 5.33 ครั้งต่อเล่ม ตามลำดับ

ส่วนหนังสือภาษาไทย มีการจัดหาหนังสือ จำนวน 2,278 เล่ม มีการใช้ 41,221 ครั้ง และมีอัตราการใช้โดยเฉลี่ย 18.10 ครั้งต่อเล่ม โดยหนังสือภาษาไทยในสาขาวิชาที่มีอัตราการใช้ต่อเล่มมากที่สุด คือ สาขาวิชาเคมีมีอัตราการใช้ 508.67 ครั้งต่อเล่ม รองลงมาคือ สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมมีอัตราการใช้ 109.98 ครั้งต่อเล่ม และ สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการมีอัตราการใช้ 49.85 ครั้งต่อเล่ม ตามลำดับ

อภิปรายผล

การจัดหาหนังสือตามการเสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 จากการศึกษา พบว่า ศูนย์บรรณสารฯ จัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศมากกว่าหนังสือภาษาไทย เนื่องจากศูนย์บรรณสารฯ มีนโยบายมุ่งเน้นให้อาจารย์เสนอแนะและคัดเลือกหนังสือตำราภาษาต่างประเทศเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน และการทำวิจัย อีกทั้งเนื้อหาของหนังสือตำราภาษาต่างประเทศมีความหลากหลาย ทันสมัยมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ และวีระวรรณ คงมัน (2530) เกสร จันทร (2549) สดศรี กันทะอินทร์ (2549) และดวงใจ กาญจนศิลป์และคณะ (2550) ซึ่งพบว่า มีการจัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศมากกว่าหนังสือภาษาไทย

เมื่อพิจารณาจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า อาจารย์ในสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเสนอแนะให้ศูนย์บรรณสารฯ จัดหาหนังสือเข้ามาในห้องสมุดมีจำนวนมากที่สุด อาจเนื่องจากเป็นสาขาที่มีวิชาที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีการเพิ่มเวอร์ชันและรูปแบบการใช้งานใหม่ๆ ตลอดเวลา รวมถึงการพัฒนาโปรแกรมใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งในสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ ซึ่งมีการจัดหาอันดับสูง รองลงมา นั้น มีการเปิดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา จึงอาจเป็นผลให้ต้องจัดหาหนังสือในสาขาดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับการเรียนการสอน สำหรับสาขาวิชาแพทยศาสตร์ที่มีการจัดหาหนังสือน้อย เนื่องจากในปีการศึกษา 2549 มหาวิทยาลัยเตรียมการจะเปิดหลักสูตร

แพทยศาสตร์ แต่ยังไม่ได้มีการจัดสรรงบประมาณค่าวัสดุในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ให้ จึงใช้งบประมาณคงเหลือในสำนักวิชาแพทยศาสตร์จัดหาหนังสือเท่าที่จำเป็นให้ก่อน

สำหรับการใช้หนังสือที่จัดหาตามการเสนอแนะของอาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549 พบว่า ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2550 มีการใช้หนังสือทั้งหมด จำนวน 65,102 ครั้ง โดยมีการใช้หนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ อาจเนื่องมาจากปัญหาทางทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวันทนา กิตติวีรพันธุ์ (2547) และเกสร จันทร (2549) ที่พบว่า มีปริมาณการยืมหนังสือภาษาไทยมากกว่าปริมาณการยืมหนังสือภาษาต่างประเทศ เมื่อพิจารณาการใช้หนังสือตามสาขาวิชา พบว่า หนังสือที่ได้รับการเสนอแนะจากอาจารย์ในสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศมีการใช้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวันทนา กิตติวีรพันธุ์ (2547) และผลการวิจัยของดวงใจ กาญจนศิลป์ และคณะ (2550) ที่พบว่ามีการใช้หนังสือหมวด 600 หรือ หมวด T เทคโนโลยีมากที่สุด

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนหนังสือที่จัดหาและร้อยละของอัตราการใช้ต่อเล่ม พบว่า โดยส่วนใหญ่หนังสือที่ได้รับการเสนอแนะจากสาขาที่มีการจัดหามากจะมีการใช้มากตามไปด้วย ซึ่งอัตราการใช้โดยรวมเฉลี่ย 6.27 ครั้งต่อเล่ม แต่เมื่อพิจารณาจากอัตราการใช้ต่อเล่มพบว่า หนังสือที่ได้รับการเสนอแนะจากอาจารย์ในสาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม มีอัตราการใช้ต่อเล่มมากที่สุด คือ 29.03 ครั้งต่อเล่ม ซึ่งข้อมูลดังกล่าวห้องสมุดควรต้องนำผลการวิเคราะห์มาพิจารณาการจัดสรรงบประมาณในการจัดหาให้เพียงพอ แต่สำหรับหนังสือที่ได้รับการเสนอแนะจากบางสาขาที่มีการจัดหามาก แต่อัตราการใช้ต่อเล่มต่ำมาก ได้แก่ สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง มีการจัดหาจำนวน 292 เล่ม มีอัตราการใช้ต่อเล่ม 1.82 และสาขาวิชาเทคโนโลยีเลเซอร์และฟิสิกส์ มีการจัดหาจำนวน 130 เล่ม แต่มีอัตราการใช้เพียง 0.88 ครั้งต่อเล่มนั้น อาจเนื่องมาจากจำนวนอาจารย์และนักศึกษาในทั้ง 2 สาขาวิชามีจำนวนไม่มากนัก กล่าวคือ สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง มีอาจารย์ จำนวน 7 คน และนักศึกษาในระดับปริญญาตรี 247 คน และระดับบัณฑิตศึกษา 14 คน สำหรับสาขาวิชาเทคโนโลยีเลเซอร์และฟิสิกส์ มีอาจารย์เพียง 3 คน และนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเพียง 4 คนเท่านั้น (ข้อมูล 5 สิงหาคม 2551) แต่ทั้งนี้ศูนย์บรรณสารฯ อาจต้องมีการนำเสนอข้อมูลสะท้อนกลับให้สาขาวิชาเหล่านั้นได้ทราบ เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้มีการใช้หนังสือที่คุ้มค่ามากยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาควรหาวิธีการส่งเสริมให้อาจารย์ นักศึกษานักวิจัย มีการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศให้มากขึ้น เช่น การจัดนิทรรศการแสดงหนังสือในแต่ละสาขาวิชาอย่างต่อเนื่อง การแนะนำหนังสือใหม่ๆ เฉพาะสาขาผ่านเว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารฯ หรือทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้ใช้บริการ

2. ควรศึกษาปริมาณการจัดหาและการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการประกอบการพิจารณารูปแบบการจัดหาหนังสือต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ และวีระวรรณ คงมัน. (2530). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสืออ้างอิงของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เกสร จันทร. (2549). การจัดหาและการใช้หนังสือของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพาในปีงบประมาณ 2544-2545. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดวงใจ กาญจนศิลป์ และคณะ. (2551). รายงานวิจัยสถาบัน เรื่อง ปริมาณและการใช้หนังสือที่จัดทำตามการเสนอแนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่จัดหาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2549. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- นงลักษณ์ ไม่นายกิจ. (2528). การประเมินทรัพยากรห้องสมุด. ชมนนินิตวิชาบรรณารักษศาสตร์จุฬาย, 5: 78-90.
- ประภัสสร โมราเรือง. (2544). การจัดหาและการใช้หนังสือของสำนักบรรณสารการพัฒนาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. 2541-2543. กรุงเทพฯ: ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประภาพร มณฑาทิพย์. (2549). การใช้หนังสือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปิ่นทาร์ย์ วีระพันธ์. (2545). การประเมินทรัพยากรห้องสมุดที่จัดซื้อของหอสมุดปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ฝ่ายพัฒนาวัสดุสารนิเทศ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ผิพพรรณ จันทรหอม. (2543). การศึกษาความสอดคล้องด้านเนื้อหาของหนังสือตำราสาขาการบริหารการศึกษา ในห้องสมุดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นกับรายวิชาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรทิพย์ วรกุล. (2540). การพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ. มหาสารคาม: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพ็ญพันธ์ เพชรตร. (2531). การประเมินหนังสือในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. (2542). คู่มือการเขียนวิทยานิพนธ์. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา. (2549). รายงานการประเมิน

- ตนเอง ปีการศึกษา 2549. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. สาขาวิชาศิลปศาสตร์. (2533). เอกสารการสอนชุดวิชา 13311 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ. นนทบุรี: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2546). เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มณฑนา เจริญแพทย์. (2542). การจัดหาและการใช้หนังสือของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พ.ศ. 2535-2537. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วันทนา กิตติศรีวรพันธุ์. (2547). การจัดหาและการใช้หนังสือของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2541-2542. ชลบุรี: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วาสนา ธนะสุข. (2538). การจัดหาและการใช้หนังสือหอสมุดจอห์นเอฟเคนเนดีที่ได้รับ การเสนอแนะจากอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พ.ศ. 2531-2535. ปัตตานี: งานพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด ฝ่ายหอสมุดจอห์น เอฟเคนเนดี 2531-2536. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ศิริพร พูลสุวรรณ. (2542). การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ. นครราชสีมา: โปรแกรมวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- สดศรี กันทะอินทร์. (2549). การจัดซื้อและการใช้หนังสือของห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีงบประมาณ 2545-2547 : รายงานการวิจัย. เชียงใหม่: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุทธิลักษณ์ พัดเพ็ง และวิลาวัลย์ โต๊ะเอี่ยม. (2548). รายงานการวิจัย การวิเคราะห์การใช้ หนังสือของห้องสมุด สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: สำนักวิทยบริการ (สำนักหอสมุดและทรัพยากรการเรียนรู้) มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุทัย ทุดิยะโพธิ์. (2533). "ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศ" ใน การพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศ หน้า 2-75. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.